

GLEDALIŠKI LIST

XX

XXI

1
9
4
2

1
9
4
3

OPERA

16 A. Novelli — A. Nessi: TIHA VODA

A. Novelli — A. Nessi:

Tiha voda

opereta v treh dejanjih, napisala A. Novelli in A. Nessi,
prevel N. Štritof

Dirigent: **R. Simoniti**

Režiser in koreograf: **P. Golovin**

Uliks, kočijaž	D. Zupan
Roza, njegova žena	Št. Poličeva
Anita } njuni hčeri	M. Mlejninkova
Ida }	N. Stritarjeva
Cecchino, mizar	M. Kristančič
Stinchi, konjski hlapec	M. Sancin
Alfred, eleganten mladenič	B. Sancin
Hasdrubal, odvetnik	I. Anžlovar
Brigatti, reporter	J. Rus
Ženin	Z. Planecki
Nevesta	M. Koširjeva
Tast	M. Simončič
Dekle	J. Jeromova
Sosedi	P. Škrjančeva, H. Mauserjeva

Svatje, baklada „rifikolona“, kočijaži

Sosedje in sosede

Godi se v Firenzi

„Klobuki — Ivanka Kunc, Šelenburgova ulica.“

GLEDALIŠKI LIST

DRŽAVNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

1942-XX/43-XXI

OPERA

ŠTEV. 16

A. Novelli — A. Nessi:

TIHA VODA

PREMIERA 9. JUNIJA 1943-XXI

M. Sl.

Giuseppe Pietri: „Tiha voda“

V Italiji velja „Tiha voda“ za zelo srčkano in prijetno operetno delo in je med najbolj znanimi in priljubljenimi.

V originalu leži glavna moč dela v lokalni barvitosti florentinskega predmestja. V dejanju nastopajo mali ljudje v njihovem vsakdanjem življenju.

Morda je dobra stran dela v tem, da ne hodi splošno izhojene poti in da se njegovo dejanje ne dogaja v „velikem“ svetu luksuznih salonov, rivijere i. t. d. in da ne ponuja pravljčnih in neverjetnih elementov, temveč, da hoče zapeti brez posebnih pretenzij prav enostavno pesemco iz življenja malega človeka. Na popolnoma zemskih tleh, ki so včasih nevarno blizu navadnosti, prepušča avtor režiserju in igralcem, da najdejo pravi, pristrčni in enostavni izraz za preprostot, zemskost, vsakdanjost in vendar izluščijo iz nje z vsem optimizmom, iz osnove dela tisto, kar zbuja pri poslušalcih sočustvovanje za ta majhni, ozki svet, ki se mu pravi predmestje in ki živi svoje posebno življenje.

Delo kot tako ne predstavlja običajnega tipa operete. Režiser mu je dal povsem komedijsko zasnovo, kajti iz komedije je po-nen njen libreto. Dejanje se dogaja v polpretekli dobi pred tridesetimi do štiridesetimi leti, v njem živi duh stroge meščanske morale iz tega časa.

Med lokalne običaje spada „rifocolona“. To je značilen fioren-

ski praznik, ki se vrši na Mali Šmaren. Takrat ljudstvo iz predmestja — predvsem seveda mladina — obišče v večernem obhodu vse skrivne ljubimске pare in jih razkrinka pred svetom na ta način, da prepeva pred njihovimi domovi značilne popevke in zapleše ples s slamnatim dekletom in možicem, ki predstavlja zaljubljenca.

Glasba je pisana lahko in melodijozno, deloma ima šlagerski značaj, deloma pa spominja s svojimi motivi na italijanske ljudske popevke, ki so doma v predmestjih.

Tuji glasovi o naših opernih izvajalcih

O priliki nekaterih opernih gostovanj v zadnjem času smo brali v tujih dnevnikih o naših opernih izvajalcih nekaj izredno laskavih ocen, od katerih najvažnejše priobčujemo. 7. maja je nastopila **Ksenija Vidalijeva** z vlogo Violette Verdijeve „Traviate“ v gledališču Politeama Rossetti (potem, ko je z uspehom pela že Puccinijevo Mimi v gledališču v Monte Catini). O tem gostovanju piše „Il Piccolo“ z dne 8. maja: „Protagonistka tega melodičnega Verdijevega dela je bila tokrat naša rojakinja Ksenija Vidali De Marchi, sopranistka lepih glasovnih kakovosti in čudovitega interpretacijskega občutja, ki jo po veljavnosti njene resnično občudovanja vredne umetnosti lahko upravičeno štejeemo v prvo vrsto današnjih opernih moči. Ksenija Vidali De Marchi, ki smo jo poslušali vseskozi z velikim zanimanjem, je doživela ponovne aplavze na odprtem odru in po koncu vsakega dejanja“.

Ob gostovanju **Mafalde Favero** v ljubljanski Operi v „Bohème“ in „Madame Butterfly“ piše „Piccolo“ med drugim: Torkova predstava je bila med tistimi, ki jih ni mogoče pozabiti, in kot tako jo je jasno opredelilo tudi občinstvo v svojem neobzdranem navdušenju, ob katerem se je dvorana kar tresla od neprenehnega ploskanja. Okrog Mafalde Favero, ki je nad vse lepo in občuteno odpela svoj spev ljubezni, trpljenja ter bolečine in s pomočjo svojega čudovito izdelanega glasu toplih tonov in mehkega izraza dosegla pevске in igralske učinke sugestivne sile, se je v enakovredni družbi nanizala vrsta ljubljanskih pevcev, ki so ob podpori in izpodbudi, kakršno jim je nudilo enodušno priznanje vseh poslušalcev, s hvalevrednim trudom pripomogli s svojim sodelovanjem

k uspehu. Tako je bila Heybalova gibka, koketna in izzivalna, pregrešljiva in gostoleča Musetta, medtem ko so Lipušček, Primožič, Betetto in Dolničar znali vredno vdahniti življenje glavnim postavam čustvenega dejanja, s tem, da so uspešno vložili vse svoje glasovne sile ter sadove svoje umetniške vzgoje v interpretacijo, ki je dala izraza vsem bistvenim značilnostim dela in bila podrobno dodelana v odrski obliki.

Orkester je izvrstno rešil svojo nalogo pod taktirko dirigenta Žebreta, ki je dirigiral z zagonom, s stanovitno napetostjo in večim ravnovesjem. Tudi zbor pod vodstvom Simonitija je doprinesel svoj tehtni delež. Pohvaliti je treba še skrb za kostume, inscenacijo, luč in množico". („Bohème“, 20-V-1943)

„Moč sugestije, ki jo je izžarevala čudežna umetnica, je bila tolikšna, da je stvarjala krog sebe, v igralcih, ki so jo obdajali, posebno občutljivo sozvočje, ki jim je dovoljevalo, da spričo blesteče zvezde niso zbledeli, in da so kar dostojno rešili zaupane jim naloge ter dosegli živahno odobravanje.

Opero je dirigiral kapelnik Žebre, ki je vodil orkestralni del z živim utripom in lepim ritmom v interpretaciji, ki je znala primerno poudariti lirične momente. Polno občuteni so bili zbori, ki jih je naštudiral Simoniti. Skrbni kot vselej sta bili oprema in režija. (Mme Butterfly 22-V-1943)

Približno mesec dni po gostovanju gdč. Valerije Heybalove v Zagrebu smo prejeli še nekaj kritik iz hrvatskih dnevnikov, ki so vse pohvalne in od katerih priobčujemo samo dve. „Nova Hrvatska“ (z dne 17-III-1943) piše: „V nedeljo zvečer so igrali v Hrvatskem državnem gledališču Puccinijevo opero „Madame Butterfly“. Glavno in naslovno vlogo je pela prvakinja ljubljanske opere Valerija Heybalova. — S svojim prejšnjim uspešnim gostovanjem ostala Valerija Heybalova v zelo ugodnem spominu zagrebškega opernega občinstva. Zato jo vsi, ki so že imeli priliko slišati njen prijetni in popolnoma izdelani glas in ki jih je že prevzela njena močna igra, z zelo velikim zanimanjem, ker je V. Heybalova gostovala v eni svojih najboljših vlog. — To prisrčnost in zanimanje zagrebškega občinstva je simpatična gostja popolnoma zaslužila. Njen glas, ki je nenavadno gorak, žametno mehak, prijetno zaokrožen in popolnoma izenačen v vseh položajih, je ta večer napolnil

vse gledališče. Prav tako je zelo razločna njena vokalizacija, a izvajanje vsake posamezne fraze je vezano s sodelovanjem pristneje doživetih umetniških čustev. Čeprav je njen glas liričen, in zelo mehak, vsebuje vendar zadostno dramatične sile, ki jo zna umetnica na pravem mestu in s pravo mero vedno dobro uporabiti. — Že po svoji prvi ariji, posebno pa še po velikem duetu s Pinkertonom v 1. dejanju si je V. Heybalova osvojila simpatije vsega občinstva. Spremljalo je umetnico skozi vso opero zaradi njene močne in prepričljive igre in z njo sodoživljalo. V celoti je to gostovanje V. Heybalove popolnoma uspelo in zagrebško operno občinstvo jo je nagrajal med dejanji kakor tudi po njih in na koncu opere z močnim, prisrčnim in dolgim hvaležnim odobravanjem“. (— t. m.).

„Hrvatski narod“ (17-III-1943) pa poroča: „V nedeljo 14. t. m. je gostovala na našem odru Valerija Heybalova v vlogi Čo-Čo-Sane. To je bila izredna skladna stvaritev, kjer so bile vse komponente, ki sestavljajo uspešno oživetvorenje kake vloge, v polni meri zastopane. — V prvi vrsti lepi, močni in zdravi sopran, poln sočnosti in barve, pri katerem je pevki uspelo z nijansiranjem izraziti najdelikatnejše intimno doživljanje sreče, radosti, ter najgloblje bolesti in tuge. — Takoj v prvem dejanju so bile očitne odlike te pevke, kjer je psihološko izredno prepričljivo izdelala stopnjevanje od strahu pred prokletstvom do triumfa največje sreče — tu je plaval ta zvonki blesteči glas nadzemesko, kakor da se osvobaja zemske teže in njenih zakonov, s čemer je pričarala dojem brezmejne sreče. Tisto strahotno — neizrekljivo, kar trepeče v ozračju, ko se odigravajo dogodki drugega dejanja, tista napetost pred katastrofo, se je odražala v njenem petju in igranju na prekrasno prepričljiv način. Višek pa je dosegla v znanem prizoru s konzulom. — Igralsko je bila vloga pravtako kakor pevsko iskreno doživljena in zato tudi na moč prepričljivo podana“. (Ivan Brkanović)

Lastnik in izdajatelj: Uprava Državnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Otton Župančič. Urednik: Ciril Debevec. Za upravo: Ivan Jerman. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.